

Robert Lasschuyt: 'Matten gaan bij

Bij Van Vliet Cherrytomaten gaan de Librabakken met de gestoomde matten terug op de goot. Problemen met de gebruikte matten zijn er nooit.

Tachtig procent van de steenwolteilers vervangt na het seizoen de matten. De rest gebruikt meerjarige matten. Daaronder de bedrijven van Van Vliet Cherrytomaten. Dankzij een secure aanpak gaan hier de matten vele jaren achtereen mee, zónder gevaren voor het gewas.

TEKST: JOS BEZEMER

Als algemeen bedrijfsleider stuurt Robert Lasschuyt de vijf bedrijven van Van Vliet Cherrytomaten (VVC) in het Westland (samen 18 ha cherrytomaten) en in Zeeland (Rilland; 17 ha trostomaten) aan. VVC werkt met meerjarige matten in Librabakken, ten dele op de grond, ten dele al op goten.

“Meerjarige matten kunnen bij ons acht tot tien jaar meegaan”, vertelt Lasschuyt. “Het komt aan op een zorgvuldige werkwijze. Zo halen wij bij het stomen eerst alle slechte of afwijkende matten eruit. De ‘goedgekeurde’ matten laten wij dan vóór het stomen eerst leeglopen. Als de matten goed droog zijn, verloopt het stomen natuurlijk sneller en beter. Bij het begin van de nieuwe teelt druppelen wij de ontsmette matten ook nog eerst helemaal vol. In die toestand wordt nog eens bekeken of de matten in orde zijn. Pas daarna gaat het nieuwe gewas erop. Dat komt zodoende op een heel uniform medium te staan.”

Geen groter risico

Op de manier zoals op het bedrijf van Van Vliet gaan de matten volgens Lasschuyt acht tot tien jaar mee. Het ontsmetten van de matten op het middenpad is een flinke klus. “Wij huren de units voor het stomen, het werk doen we zelf. Het is zwaar werk, met veel tillen en sjouwen. Maar met de tijd zal die hoeveelheid zwaar werk afnemen, omdat we

bezig zijn op steeds meer bedrijven goten te installeren. Dat werkt al een stuk makkelijker. Overigens zijn de resultaten van het stomen perfect. We hebben nog nooit problemen met gebruikte matten gehad.”

Hang naar veiligheid

Lasschuyt denkt dat andere ondernemers uit een hang naar veiligheid hun matten jaarlijks vervangen. “Weg met de oude handel en nieuw spul erin. Dat zal onge-

Bedrijfsleider Robert Lasschuyt: “Onze matten gaan acht tot tien jaar mee, zonder problemen.”

ons acht tot tien jaar mee'

Nieuw systeem ontsmet matten op de goot

De gebruikers van meerjarige matten moeten de gebruikte matten grondig zien te ontsmetten. Dat brengt veel zwaar werk met zich mee. Een nieuwe vinding van Formflex Horti Systems, leverancier van teeltgoten, maakt het werk op bedrijven die op goten telen een stuk lichter. Het in Maasdijk gevestigde bedrijf ontwierp een machine die de matten niet op het middenpad, maar op de goot ontsmet. Het zware heen en weer sjuwen van de matten is dan niet nodig.

Als ontsmettingsmethode gebruikt Formflex het zogenaamde stoominjecteren, een voor de glastuinbouw geheel nieuwe techniek. Een stoombak met injectie-naalden wordt over de substraatmat geplaatst. De naalden worden in het substraat gestoken, waarna stoom in de mat wordt geblazen. Omdat deze van binnenuit wordt opgewarmd, is de benodigde temperatuur van 100°C veel sneller bereikt dan bij het traditionele stomen.

"De mat moet goed vlak liggen, zodat de naalden allemaal even diep in de mat steken. Dat is een voorwaarde voor een uniform en goed resultaat", vertelt directeur Arjan Kouwenhoven. "Op goten wordt automatisch aan die voorwaarde voldaan; de mat ligt overal even vlak." Volgens hem is bij deze methode een mat van twee meter lang, 20 centimeter breed en 7,5 centimeter hoog binnen een minuut op een temperatuur van 95 tot 100°C. "Omdat het substraat isoleert, blijft de mat nog ruim twintig minuten boven de 70 graden."

Goede resultaten

Op een aantal bedrijven deed Formflex praktijkproeven. Groen Agro Control bepaalde de mate van ontsmetting. De resultaten waren goed: geen schimmel of bacterie bleef in leven. Wel is het nog de vraag of stoominjecteren ook alle virussen doodt. Het onderzoek maakte dat niet duidelijk, omdat in de matten waarmee werd vergeleken geen virussen aanwezig waren. Verder onderzoek moet daarover uitsluitsel geven.

De gestoomde matten gaven geen problemen met het inwortelen van het nieuwe gewas en in het jonge gewas werden geen groeiverschillen geconstateerd.

Ontsmetten van éénjarige matten op de goot, hier bij Van der Lans in Maasland. Onderzoek wijst uit dat het stoominjecteren de aanwezige schimmels en bacteriën volledig doodt.

Aanzienlijke besparing

Formflex voerde zelf berekeningen uit naar de economische haalbaarheid. "We kwamen uit op een aantrekkelijke besparing", vertelt Kouwenhoven. "Vergeleken met het traditioneel stomen van Librabakken onder een zeil is stoominjecteren zeker 20 eurocent per vierkante meter goedkoper. De besparing ten opzichte van het

jaarlijks vervangen van matten is 30 eurocent per vierkante meter, ofwel drieduizend euro per hectare." Kouwenhoven: "Eind 2005 gaan we op grotere schaal praktijkproeven doen. Als blijkt dat stoominjecteren ook virussen doodt of in ieder geval onschadelijk maakt, ligt de weg naar commerciële introductie open."

veer hun motief zijn. Maar niets wijst erop dat je met meerjarige matten een groter risico loopt. Goed stomen is gewoon nodig, maar met een secure werkwijze heb je het resultaat daarvan zelf helemaal in de hand. En je hoeft niet elk jaar alle matten uit te rijden en af te voeren en nieuwe matten neer te leggen. Onze werkwijze verlengt de teeltwisseling weliswaar met een dag, maar het scheelt veel arbeid en onrust."

Capaciteit

Van Vliet Cherrytomaten was betrokken bij de ontwikkeling van stoominjectie, een nieuw systeem van Formflex Horti Systems (zie kader). "De capaciteit was wellicht nog een knelpunt", aldus Lasschuyt. "Eén stoomunit kan een hectare per dag doen. Op kleinere bedrijven zal dat geen probleem zijn. Op onze oppervlakten zijn er veel units nodig om te voorkomen dat de teeltwisseling extra dagen gaat vragen."

SAMENVATTING

Een meerjarig gebruik van steenwolmatten hoeft geen probleem te zijn, mits de matten bij de teeltwisseling goed worden ontsmet. Dat wijzen de ervaringen op de bedrijven van Van Vliet Cherrytomaten uit. In de teelt op goten maakt een nieuw systeem van Formflex een eind aan het zware ontsmettingswerk. De resultaten van dit stoominjecteren zijn goed. Als deze methode ook virussen uitschakelt, staat weinig praktijkintroductie in de weg.